

NOTAT

Til bedømmere af skriftlige opgaver

Solbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg

Tlf.: 3815 3815
Fax: 3815 2015
www.cbs.dk

Vejledning om håndtering af formkrav i skriftlige opgaver - herunder for lange opgaver

9.marts 2012

TWH

Uddannelsesdekanatet har foranlediget af nogle konkrete sager haft drøftelser med Styrelsen for Universiteter og Internationalisering (UI) om, hvordan vi skal håndtere skriftlige hjemmeopgaver, hvor fastsatte formkrav ikke er opfyldt, herunder 'for lange opgaver'.

Thomas Werner Hansen
Chefkonsulent
Dir. tlf.: 3815 2677
twh.edu@cbs.dk

Da reglerne er forskellige afhængigt af, hvilke konkrete forhold der er tale om, og i visse tilfælde desuden ret komplicerede, har vi udarbejdet nedenstående vejledning til bedømmerne. Formålet er at sikre, at behandlingen sker i overensstemmelse med UI's retningslinjer, og at der i videst muligt omfang anlægges en ensartet praksis på de områder, hvor afgørelsen beror på et skøn.

Helle Zarp Groth
Klyngeleder
Studieadministrationen

Som udgangspunkt sender administrationen alle rettidigt indleverede opgaver til bedømmelse, da kompetencen til at vurdere, om og i givet fald hvordan en manglende overholdelse af formkrav skal sanktioneres, i hovedreglen ligger hos bedømmerne, - dog under iagttagelse af de nedenstående principper og regler.

For lange opgaver

CBS kan kun afvise en opgave, der overskrider det fastsatte maksimale sideantal¹, hvis der er tale om overskridelse af et sådant omfang, at det kan berettigg denne sanktion. Det vil normalt være bedømmerne, der skal vurdere, hvorvidt en given opgave er så meget for lang, at den bør afvises, og administrationen vil derfor normalt² fremsende enhver indleveret opgave til bedømmelse. Hvis bedømmerne derefter vurderer (jf. nedenfor), at en opgave bør afvises, skal de rette henvendelse til administrationen, som så vil håndtere sagen i forhold til de(n) studerende.

I vurderingen af, hvorvidt der er grundlag for at afvise en for lang opgave, har UI tilkendegivet, at bedømmerne skal anvende følgende to vurderingskriterier: proportionalitetsprincippet og lighedsgroundsætningen:

Proportionalitetsprincippet går ud på, at en given sanktion skal stå i rimeligt forhold til forseelsens omfang (altså omfanget af overskridelsen), dvs. der skal finde en afvejning sted mellem på den ene side overtrædelsens alvor og på den

¹ Vedrørende sidetalsopgørelse henvises til bilaget

² Undtagelsen er en så markant overskridelse af sideantallet, at det uomtvisteligt bør resultere i en afvisning af opgaven.

anden side konsekvensen af den påtænkte sanktion (f.eks. studietidsforlængelse som følge af, at opgaven afvises).

Ved bedømmelsen af overtrædelsens alvor, skal *lighedsgroundsætningen* tages i betragtning. Konkret kommer den til udtryk ved eksamensbekendtgørelsens bestemmelse om, at bedømmerne skal påse, at "de studerende får en ensartet og retfærdig behandling". Bedømmerne skal altså sikre, at de studerende bliver behandlet på lige vilkår, og at en studerende ikke får en uretmæssig fordel ved at overskride det fastsatte sidetal. Bedømmerne skal derfor vurdere, om en given overskridelse af sideantallet indebærer en risiko for, at studerende, som holder sig inden for det fastsatte sideantal, kan blive dårligere stillet, end studerende, som (i strid med reglerne) afleverer en opgave, der overskrider sideantallet. Hvis dette er tilfældet, skal man så vurdere, om forseelsen har en karakter, der kan begrunde at det sanktioneres ved en afvisning af opgaven.

Vurderer bedømmerne, at overskridelsen af sideantallet ikke har et sådant omfang, at det kan berettige at opgaven afvises, skal den bedømmes uden hensyn til, at den er længere end tilladt (dvs. overskridelsen må i så fald ikke medføre, at der trækkes ned i karakteren).

Kun i de ganske særlige tilfælde, hvor det eksplicit af målbeskrivelsen for en prøve fremgår, at det er et indholdsmæssigt krav, at opgaven skal holde sig inden for en fastsat maksimumsramme, må overskridelse af sideantallet påvirke karaktergivningingen, da det i så fald kan anses for en 'mangel' i karakterbekendtgørelsens forstand. (Som eksempel kan nævnes en prøve, hvor opgaven består i at udarbejde et resumé af en udleveret tekst. Det er her en del af formålet med prøven, at kunne udarbejde resumeet indenfor det fastsatte omfang).

Hvis det skriftlige produkt indgår i en prøve, der også indeholder et mundtligt element (f.eks. et forsvar for opgaven), er det vigtigt, at *en evt. afvisning af opgaven sker i rimelig tid inden den mundtlige prøve*. Det henstilles derfor, at bedømmerne i disse tilfælde hurtigt efter modtagelsen af opgaverne gennemser disse med henblik på at kontrollere, om opgaven skal afvises.

Andre 'mangler': resumé, forfattererklæring, individualisering, sprog

- *Resumé*: Hvis det af eksamensbestemmelserne for prøven fremgår, at en opgave skal indeholde et resumé, og dette mangler, må opgaven *ikke* afvises på dette grundlag. I stedet skal bedømmerne lade det manglende resumé indgå som en mangel, når opgaven bedømmes. UI har således i forbindelse med en konkret sag udtalt:

"Det forhold, at et bachelorprojekt, et kandidatspeciale eller et masterprojekt ikke er forsynet med et resumé, kan til en vis grad sammenlignes med den situation, hvor en studerende deltager i en skriftlig stedprøve, men hvor den studerende alene har afleveret nogle af opgaverne fra et opgavesæt. Styrelsen finder på den baggrund, at der skal gives en bedømmelse, når resuméet mangler i et bachelorprojekt, et kandidatspeciale eller et masterprojekt, som er afleveret til bedømmelse. Det er herefter bedømmerens opgave at foretage en vurdering af, hvilken (negativ) indflydelse det manglende resumé får på den endelige karaktergivning med udgangspunkt i studieordningens bestemmelser, jf. eksamensbekendtgørelsens 24, stk. 2, 3. punktum."

- *Forfattererklæring:* Der er udarbejdet en [forfattererklæring](#), hvor de studerende skriver under på, at opgaven ikke overskrider det fastsatte maksimale sidetal samt at de selv har forfattet teksten og at alle citater tydeligt er markeret som sådanne. Det er op til den enkelte uddannelse, om de beder de studerende om at anvende erklæringen. Bedømmerne kan tjekke dette med administrationen for den pågældende uddannelse. Administrationen sender alle opgaver der afleveres rettidigt - med eller uden forfattererklæring - til bedømmelse, og bedømmerne må *ikke* sanktionere, hvis erklæringen mangler (hverken ved at afvise at bedømme opgaven eller ved at fradrage i karakterfastsættelsen).
- *Individualisering:* Gruppeopgaver, der i henhold til eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve skal være individualiseret, men ikke er det (i tilstrækkeligt omfang), skal afvises, hvis bedømmerne vurderer, at den enkelte studerendes bidrag ikke kan konstateres i et omfang, der gør det muligt at foretage en individuel bedømmelse. Bedømmerne retter i så fald henvendelse til administrationen, som håndterer sagen i forhold til de studerende.
- *Sprog:* Opgaver, der indleveres på et andet sprog end det i eksamensbestemmelserne for prøven foreskrevne skal afvises³. Bedømmerne retter i så fald henvendelse til administrationen, som håndterer sagen i forhold til de(n) studerende. Har de(n) studerende fået dispensation af studienævnet til at aflevere opgaven på et andet sprog end det foreskrevne, vil studiesekretariatet på forhånd sikre sig, at bedømmerne er indforstået med at bedømme opgaven på det pågældende sprog.

Blanke opgaver

Opgaver, der indleveres som blanke, får karakteren "-3 (blank)". Administrationen noterer dette på karakterlisten, og opgaven udsendes ikke til bedømmelse, da der i sagens natur intet er at bedømme.

Skulle der opstå tvivlsituationer eller tilfælde, der ikke er beskrevet her, er du altid velkommen til at rette henvendelse til det pågældende studiesekretariat.

Rie Snekkerup

Studiechef

Opdateret 8. februar 2023 af Legal

---

³ Hvor det af eksamensbestemmelserne fremgår, at prøven skal aflægges på dansk, kan besvarelsen dog uden særskilt dispensation affattes på svensk eller norsk, med mindre det eksplicit fremgår, at det er en del af prøvens formål, at dokumentere færdigheder i dansk.

Bilag: Vedrørende opgørelse af sideomfang

Samtidig med forfattererklæringen er der indført der et **nyt fælles system for fastsættelse og opgørelse af opgavers omfang**, dels i form af et sidetal og dels i form af krav til tekstmængden på siden (antal anslag, marginer og skrifttype).

Sideformatet er baseret på en normalsidedefinition på 2.275 anslag (inkl. mellemrum). Opgavens sider må i gennemsnit ikke indeholde mere end 2.275 anslag.

Siderne skal desuden have en margin på mindst 3 cm. i top og bund og mindst 2 cm. i hver side. Skriftypen skal være på minimum 11 pitch. Tabeller, figurer, illustrationer og lign. tæller ikke med i antallet af anslag, men berettiger ikke til at overskride det fastsatte maksimale sidetal.

I sidetallet medtælles ikke forsiden, en evt. forfattererklæring, litteraturliste og eventuelle bilag. Bilagene indgår ikke i bedømmelsen.

Det er altså først og fremmest antallet af sider og overholdelsen af det fastsatte sideformat, der er afgørende for, om en opgave overholder de fastsatte rammer for omfang. Normalt vil sideformatet sikre, at siderne i kraft af afsnit, overskrifter og andre former for luft i teksten i gennemsnit ikke indeholder mere end 2.275 anslag.

Andre former for regler om opgavers omfang (fastsat i studieordninger, manualer eller lign.) er herefter ikke længere gyldige. Specielt bemærkes, at bestemmelser om, hvor mange anslag tabeller, figurer og andre former for illustrationer tæller, ikke længere er relevante. Med de nye krav til sidetal og 'sideform', tæller alle former for illustrationer så at sige med den tekstmængde de fortrænger.